

REDACTIA

Arad, Deak Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 6 luni 10 ..
pe 3 luni 5 ..
pe o luna 2 ..

Nr. 16 de Duminecă pe un
an 4 corouano.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferencz-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune

Afăt abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

SITUAȚIA.

În cercurile politice este viu comentată declarațiunea ministrului președinte Széll făcută înaintea colaboratorului dela N. F. P., reproducută și de noi ieri, — că nu va ceda pretenșiunilor opoziției și că e gata a intra și în ex-leg pentru care face responsabilă opoziția. Deputați chiar și din partidul liberal sunt mulți de părerea, că declarațiunea aceasta nu e serioasă și ministrul președinte a făcut-o fără a se fi convins dacă partidul seu aderează și el la această apreciere. Și mai puțin serioasă este amenințarea, că guvernul va interpreta ex-lex în adeveratul lui sens, și dacă nu va încasa dare, totodată va sista și lefitele funcționarilor. Este adevărat evident că guvernul nu se poate susține în stare de ex-lex, dacă nu poate răspunde îndatoririlor ce are.

Politicianii pun aceste declarațiuni în sarcina impacienței de care este stăpânit ministrul președinte Széll văzând căderea sa inevitabilă.

Se știe, că la 20 Aprilie expiră indemnitatea și dacă până atunci guvernul nu va primi nouă indemnitate, în 1 Maiu a pierdut deja dreptul a încasa contribuția, a face cheltuielile, cu un cuvânt nu va avea împuternicire financiară pentru guvernare.

Acum toate năzuințele ministrului președinte Széll sunt că cu întreruperea desbaterilor proiectelor militare să-și câștige nouă indemnitate, sub a cărei durată să poată frânge tenacitatea obstrucției. Eri seară a și fost consiliu de ministri, în care s'au discutat toate probabilitățile.

Guvernul vrea să ceară din nou indemnitate pe patru luni și ar dori să exopereze dela opoziție ca indemnitatea aceasta să o poată primi încă la timp potrivit, adică până la 1 Maiu.

După știrile ce transpiră dintre kossuthiști. în partidul lor încă se împart vederile cu privire la această chestiune. O fracțiune, în frunte cu Kossuth, vrea să capaciteze pe partizanii ca să voteze indemnitatea de patru luni cerută de guvern. Justh Gyula n'a luat încă poziție nici pro nici contra.

În fața acestora stau cei mai întransigenți conduși de Rátkay László, cari peste tot nu vor nici s'audă de concesia asta față de guvern, ci vreau să ducă lupta până la extrem și cer deadreptul retragerea proiectelor.

Mai este apoi o nuanță care este de părerea ca să nu voteze decât câte pe o lună indemnitatea, totdeauna în ziua ultimă a lunii. Tot de părerea aceasta sunt și Ugroniștii și o parte dintre poporali, motivând astfel, că în chipul acesta pe deoparte pot împiedeca disolvarea Dietei pentru că patru săptămâni nu este timp destul pentru alegeri și constituirea parlamentului nou, iar pe de altă parte se degajează opoziția de responsabilitatea de a fi provocat ex-lex-ul.

Este știut adevărat că prerogativul Suveranului de a disolva parlamentul este restrâns prin constituțiune (art. de lege IV. din 1848) astfel, că Suveranul nu poate exercita acest drept dacă socotelile anului expirat și bugetul anului viitor nu sunt trecute prin legislațiune. Această dispozițiune este însă modificată prin art. de lege X. din 1867 textual în chipul următor: „În acel cas, când Majestatea Sa din ori-ce motiv disolvă înainte de vreme Dieta ori prorogă ședințele ei înainte de a fi fost socotelile încheiate și bugetul anului viitor așternute de guvern și desbătute și adus conclud asupra lor din partea Dietei, Dieta încă în decursul aceluși an și anume în așa timp trebuie convocată ca atât socotelile încheiate cât și bugetul anului viitor să poată fi până la sfârșitul anului pertractate de legislație.”

Dreptul acesta al disolvării, reeditează acum evenimentele parlamentare din 1899 care au precedat căderea lui Bánffy, când, ca și azi, a fost mult discutată interpretarea meșteșugită a dreptului de disolvare ce o da Bánffy către mat dispunea de acest ultim adut.

Se știe anume, că la sfârșitul anului 1898, fiind-că bugetul pe 1899 încă nici la începutul lui Decembrie n'a fost votat și chiar posibilitatea desbaterii în urma contrastelor mari dintre partide era apriori exclusă și tot aceasta a sustat și față de proiectul de indemnitate al guvernului — în sinul partidului guvernamental s'a ivit ideea, că pentru cazul — care era de prevăzut — că situațiunea aceasta va dura și în 1899, să se dea o împuternicire prin un proiect de lege subscris de majoritatea deputaților din Dieta, respective prin acest fapt să se constate voința majorității pentru crearea unui expedient cu aparența legalității.

Proiectul acesta, care avea de scop salvarea situației de ex-lex din punctul de vedere al dreptului public, n'a ajuns în desbaterea parlamentară: din contra, la începutul anului 1899 — când susta încă situațiunea creată de obstrucție — s'a ivit ideea disolvării parlamentului și anume pe temeiul interpretării raționalistice, că după ce dispozițiile de restrângerea dreptului de disolvare a legilor din 1848 și 1867 nu sunt a se înțelege cu privire la bugetul anului curent (1899) ci a anului următor (1900); lipsa bugetului pe 1899 nu poate; forma obstacol disolvării. Interpretarea aceasta însă nu s'a acceptat disolvarea n'a urmat ci ex-lexul a durat și pe mai departe până la împăcarea partidelor care a precedat venirea la putere a ministrului Széll.

Amenințarea deci cu disolvarea Dietei, abstrăgând dela împregiurarea că asupra sorții proiectelor n'ar putea avea nici o influință, este și fără de aceasta depusă asemenea în mâinile mi-

norității, căci guvenul dacă nu va obține indemnitate numai pe o lună, nici aceasta nu o poate face.

Cât privește opoziția, unii sunt aplicați a crede că în fine totuși va depune armele. Credința nu ne pare întemeiată, căci opiniunea publică formată în jurul obstrucției presionează pe opozițanți așa de mult încât desarmarea i-ar discredită cu desăvârșire.

Ce va fi deci?

Cetăm într'un ziar din Budapesta că guvernul va mai face o încercare în Viena spre a exopera Suveranului retragerea cel puțin provisoră a proiectelor. Pentru-că dacă nu va putea retrage proiectele, nici concesii pe placul kossuthiștilor nu va putea da, guvernarea se va face ilusorie.

Ministrul președinte Széll după cum se vestește, mâne va merge la Viena la Regele. Incurând deci se va decide soarta cabinetului Széll ori se va dovedi combinația cu Andrássy de lucru serios.

Aceasta din urmă însă înseamnă și ceva mai mult: absolutism pe vre-o câteva luni.

Socialismul în armată.

Ziarul socialist „*Volks Tribune*” din Viena publică ordinul rezervat ce ministrul de războiu a trimis tuturor comandanților corpurilor de armată.

In acest ordin ministrul atrage atenția comandanților asupra propagandei ce socialiștii au în trodus în armată și ordonă cele mai severe măsuri pentru extirparea acestor agitațiuni. Peste tot, propaganda socialistă e prezentată de ministru ca periculoasă armatei și de aceea ministrul atrage asupra-și deosebita atenție a șefilor corpurilor de armată.

George Baritiu și amicii săi.

— Corespondență. —

(Urmare).

„Poate ai auzit în ce poziție critică ne aflăm cu școlile? obșteasca adunare cere reformă.” Vodă a primit cererea ei. Între efort a intrat duhul neunirei. Banul M. Ghica, poruncit de către Vodă, s'a apucat să reformeze școlile singur cu profesorii, cu 6, fără să vrea să mai știe de ceilalți eforti sau de director. Profesorii mai întâiu nu vor să lucreze numai după porunca unui efor. După ce le-a amenințat Banul, s'au apucat de lucru. Dl Poenaru a avut o părere critică, nime nu-l mai întreabă de școli.

Știrbei a venit aici năcăjit și în ziua aceea cercetat școala și a gasit la frații săi un gând nou. S'a făcut loc. Eu am prințit că e vorba de o școală prințul meu a fost numai o discuțiune cu școlile. El apăra sistemul școlilor, eu am zis că școlile trebuie să nu-l aflu vine din sistemul școlilor și din vina profesorilor. L-am poftit pe-a d-nea la școală să vază că școlarii sunt mai buni decât școlarii de-a vrut să vie, ci mi-a zis că au să se vază cu profesorii cu mine și să viu la discuțiune înaintea școlii. Dar ce sfat? A spălat pe profesorii de nas până

jos. Profesorii au răspuns cu energie. În urmă mi-a venit rindul să vorbesc. Știrbei era năcăjit ca dracul. I-am zis un cuvânt lung în 3 sferturi și i-am înșirat în 7 puncturi pricinile din care nu sporesc școlile. M'a ascultat cu băgare de seamă și pe urmă a zis că se unește cu cele mai multe ce am zis și că să-l trimită la București în scris ce i-am zis cu gura. Și să-mi dau părerea slobod. Dacă se va uni cu Mihai-lache Ghica, îi voiu trimite planul meu, iar dacă nu, mă tem a face cevaș. Noi dar așteptăm lucruri mari cu școala...

I. Maiorescu.

42.

Craiova, 13 Maiu 1840.

Baritiu!

„Tu vești auzit negreșit fierberea și dospirea în adunarea obștească și în adunările profesorilor la Banul Ghica, asupra școlilor. Mi-se pare, chiar eu ti-am scris ceva. Planul de noul gimnasiu în 8 clase și de cursurile superioare l-am primit dela Aaron încă la Paști. Pe alaltăieri — Sâmbătă, 11 Maiu — trebuie să se fi isprăvit și noul regulament al școlilor. În săptămâna asta se va înfățișa în obșteasca adunare, ca să se primească și în viitorul an să se puie în lucrare. Dar știe Dumnezeu ce va fi până atunci? Mă tem ne ex parturientibus montibus prodeant ridiculi mures. Eu m'am învățat în țara românească a nu crede nimic până ce nu voiu vedea cu ochii.

La toate lucrurile se face începutul cu șgomot — ferească Dumnezeu; — pe urmă răcesc inimile și se alege nimic. Asta s'a întâmplat mai totdeauna. Reformă trebuia negreșit la școală; asta o dorisem și eu și alții. Dar nu mi-a plăcut că s'a început lucrul cu intrigă și din patima de pisma. În obșteasca

adunare sunt mulți năcăjiți pe Știrbei și pe Poenarul. Acest năcăz și-l vărsară asupra școlilor. „Școala nu face spor”; dar știu și din ce pricină nu face spor, în vreme-ce ei latră fără a ști de ce. Asta plăcu Banului Ghica. Ah, Doamne! Tu nu poți ști ce slab om este acesta. Acest om, care după rangul său ar fi mai pe sus de ori-ce trebuință de linguiștorii și fătării, este în stare de a linguiși pe cei mai mici oameni și a se lungi pe pământ numai să dobândescă lăudători, va să zică linguiștorii. Acest om ar fi vrut de mult să dea peste cap pe Știrbei. De aici vine, că el în obșteasca adunare a primit în stomahul său toate câte s'au zis împotriva școlilor, drepte și nedrepte, adevărul și minciuni, fără a răspunde cătuși de puțin. O pildă să-ți aduc. Un boer mândru de aici, vrasmaș al lui Știrbei, a scris mai de mult unuia din deputați, că Știrbei pentru locul, pe care lumea crede că l-ar fi dat mai în dar pentru școala cea nouă din Craiova, ar fi luat dela școală prețul încincit. Se făcuse în obșteasca adunare, unde se cetii acea scrisoare, un șgomot mare și Banul, care trebuia negreșit, ca un efor, să știe că nu este așa, tăcea și asculta. În sfârșit se sculă un deputat craiovean și strigă că vorbele acele sunt minciuni curate, căci locul acela s'a fost prețuit de către magistrat în 600 galbeni și Știrbei s'a mulțumit a lua numai 300 galbeni. Și acești bani nu i-s'au dat din casa școlilor, ci din venitul bisericii Sf. Ilie din Craiova! Atunci se rușinară clevetitorii. — Asta numai pe delători ca să vezi cum merg lucrurile p' aici. — Destul că Banul nu putea să lase a se numi școala lucrul lui Știrbei și al Poenarului, cum se numi ea până acum.

(Va urma).

1) Culișele acestor reforme au fost prezentate în V. A. Arad, Istoria școlilor, II, p. 147.

2) Efortia școlilor o formau Mihai-lache Ghica, ministrul A. Filipescu și logofătul E. Știrbei, ca șefii școlii, ca inspector; Ghicatul P. Poenaru, ca șef al școlii medicinale și Aaron ca vice-director. (Istoria școlilor, II, p. 147 și al statului pe anul 1840, p. 28).

„grünspan“ și anume pentru ceea, pentru-că farfuriile erau de mai multă aramă decât argint. A mai declarat chimistul că de rugina aceasta nimeni nu se otrăvia periculos, dar este probabil că producea sgârșitura de stomac.

Contele Apponyi s'a rentors iute la palat și a făcut dispoziție că numai mâncării proaspete și pe farfurii de porcelan să se ducă la masă, totodată și a ținut de datorință a raporta și Regelui, la acărul expresă dorință, Dr. Neumann încă în ziua aceea seara s'a prezentat la audiență și a luat sub strictă cercetare toate tacămurile și reccvisitele culinare.

Cercetarea ținută în Budapesta a descoperit atâtea, că tacămurile pe cari s'a format grünspan, sunt de proveniență dela un furnisur reg. de curte din Budapesta, care însă a declarat că tacămurile deși poartă marca sa, nu sunt fabricatele lui. A ales argintăriile furnisate de densus și a adevărit cu comanda că altele n'a trimis la curte. Și-a exprimat totodată bănuiala că firma furnisătoare din Viena, care a pregătut celelalte tacămurii a putut să vire la cămurii falsificate sub marca lui, ca să-l discrediteze.

Acum se ține cercetare care va avea să dovedească cum a ajuns tacămurii de aramă în loc de argint pe masa împărătescă.

Foc în Bozovicu. Ni-se scrie din Bozovicu: Mercuri în 25 oct. noaptea s'a descarat un groznic incendiu acolo, prefăcând în cenușe patru case, grajduri, magazine și alte lucruri economice. Paguba bietilor oameni se urcă la circa 10.000 cor. Focul s'a iscat mai întâiu într'un grajd, nu se știe însă cum s'a iscat.

Din Cluj. Adunarea generală a institutului de credit „Economul“ în Cluj s'a ținut în 18 Martie la 10 oare sub presidiul dlui președinte Artemiu Sarkadi canonic în Oradea mare, fiind prezenti 29 acționari reprezentând 873 acțiuni 491 voturi.

Adunarea a decurs în cea mai bună armonie. Toate propunerile direcțiunii au fost primiti și direcțiunii i-s'a votat mulțumită pentru activitatea ce o dezvoltă întru înflorirea acestui institut:

1. Fondul de rezervă 106.830 coroane 41 lei.
2. Fond special de rezervă 23.942 coroane 12 lei.
3. Fondul de pensii 34.111 coroane 5 lei.
4. Fondul Akc. Behatiel în amintirea primului președinte 1.600 coroane.
5. Fondul pt. zidirea unei biserici române gr.-cat. în Cluj 7299.95.
6. Fondul mesei studenților academiilor la care institutul a contribuit suma de 1400 coroane.

La acest fond au mai contribuit în timpul din urmă, următorii:

„Detanata“, institut de credit și economii Bucium 60 coroane. „Racoțiana“, institut de credit și economii în Seica-mare 10 coroane. Nicolae Racoția, medic în Seica-mare 10 coroane. „Zărândean“, institut de credit și economii în Băși 10 coroane. „Murășanul“, institut de credit și economii în M.-Radna 20 coroane. Stefan Havasi în Cluj 150 coroane. „Lipovana“, institut de credit și economii în Lipova 20 coroane. „Aursria“, casă de economii în Abrud 200 coroane. „Doia“, institut de credit în Câmpeni 100 coroane. „Luceafărul“, institut de credit și economii în Vârșet 20 coroane. „Corvinea“, institut de credit și economii Hunedoara 20 coroane.

După adunare toți acționarii au convenit în restaurantul dela hotelul New York în onoarea noilor membrii alesi în direcțiune Dr. Elie Dăian, vicepreședinte al inst. „Economul“, Victor Illyés, și a membrilor din comisiunea de revedere Gavrilă Pop. paroh în Feleac și Antoniu Mandeal șeful filialei „Transilvania“ din Cluj, unde si-au petrecut până la prânz când s'au despartit ca frații, ducând cu sine cele mai plăcute impresii și speranțe asupra institutului.

Pelagra. Dl. Dr. George Procopiu a publicat la Paris, în limba franceză, o interesantă monografie despre Pelagra, acest regal care, din nenorocire, bătut, în unele țări, populațiunea noastră dela sate.

Este înbucurător că tinerii noștri medici, încep să se aplice la studiul diferitelor boale, cari decimează populațiunea noastră.

În special, pelagra are și la noi o voluminoasă literatură, căci această boală atârșită prin întinderea și caracterul ei, cât și prin ravagiile ce le face în clasa cea mai interesantă a populațiunii țării, preocupă astăzi de o potrivă pe medici și pe bărbaiți politici.

După un istoric amănunțit al pelagrei, care a fost observată și studiată încă în secolul trecut și în țările din Occident, Franța, Spania și Italia, autorul consacră o parte însemnată studiilor făcute în țara noastră pelagrei și a pelagroișilor, cari astăzi ar fi, după d-sa, în număr de vre-o 50.000.

Dl. Dr. Procopiu este partisan al teoriei că boala ar fi pricinuită de porumbul stricăt, cu care se hrănește populațiunea rurală.

Cea mai mare parte a lucrării este referitoare la etiologia boalei, profilaxia și tratamentul ei.

Lucrarea dlui Dr. Procopiu aduce o nouă contribuțiune la studiul pelagrei și ea poate fi consultată cu folos nu numai de specialiști, dar și de toți aceia cari ar voi să aibă o idee generală asupra acestor teribile boale.

Inebunit de groază. În Olmütz a fost executat zilele acestea asasinul Sentencik. La executare a asistat un public foarte restrins. Comerciantul Sadel prin multă stăruință a reușit să obțină un bilet, însă spre nenorocirea lui, căci spânzurarea lui Sentencik au o influență atât de sguđuitoare asupra lui, încât și-a pierdut mințile și la esire început să sbiere, că el este asasinul și că prin urmare pe densus trebuia să-l spânzura nu pe Sentencik.

Desmințirea oficioasă a nopții sfântului Bartolomei. O filă îngăbenită de pergament a descoperit zilele aceste principiile Radolii marele ambasador din Paris. Și aceasta veche scrisoare documentează că moda desmințirii oficioase nici nu e lucru nou. În secolul XV exista deja, ba a avut și călătoria caracteristică fără de care nici n'ar fi desmințire oficioasă, adevă: că un lucru petrecut vrea să-l declare de nepetrecut. Actual sună despre noaptea sfântului-Bartolomei și e o scrisoare proprie a lui Carol IX și bisuește să desmințască grozăviile nopții vestite.

Să scrie din Paris, că principele Radolii ambasadorul german, în timpul cât a stat în Monte-Carlo a ajuns în proprietatea unui interesant manuscris, care conține desțuiri foarte interesante pentru colecția de memorii Coligny, adunată de Vilhelm II. După cum să știe adevă împăratul Vilhelm numără între strămoșii săi pe admiralul Coligny victima nopții sfântului Bartolomei și din acest motiv adună memoriile referitoare la densus.

Între documentele adunate de principele Albert este scrisoarea Caterinei de Medici și a lui Carol IX, care conține date foarte importante referitoare erathanganota. Scrisoarea lui Carol IX e datată din 28 August 1572. Pe acel timp scrisoarea aceasta a fost trimisă la toate curțile.

Conținutul și prețarea întâmplărilor din noaptea lui Bartolomei în formă schimbată, așa să predau adevă, că nu era vorba de alta decât de pedepsirea dreaptă a trădătorului Coligny și complicilor săi. Dar „desmințirea oficioasă venită din cel mai înalt loc“ istoria a declarat-o de minciună, încă înainte de a ajunge în publicitate.

Puccini în agonie. Puccini renumitul compositor italian, compositorul operelor „Manon“ „Bohemi“ și „Dorca“, după-cum anunță o depeșă din Firenze, în urmarea nenorocirei cu motorul a căpatat cangrenă și o foarte puțină speranță de însănătoșare. Genialul maeștru tiner, zace fără simțiri și moartea poate să-l răpească în ori care secundă.

Generalul Macdonald sinucigaș. Senzație mare produce în lumea întregă o telegramă din Londra, că generalul Macdonald guvernatorul insulei Ceylon, s'a sinucis într'un hotel din Paris. Macdonald a fost adevă acusat cu fapte de imoralitate și pentru a se apăra s'a dus la Londra dar acolo i-s'a

apus să se reintoarță în India pentru că juriul militar acolo va rosti asupra lui sentința. Macdonald însă n'a așteptat sentința și în rentoarcerea lui spre casă, s'a sinucis într'un hotel din Paris.

Macdonald a fost unul dintre cei mai renumiți soldați din armata engleză. Din infanterist și a eluat gradul de general. A luat parte în 34 de războaie și mai în urmă s'a distins în războiul din Africa-ăsud cu eroismul și vicieșugul său.

Pentru meritele câștigate pe câmpul de luptă din Transvaal a fost numit guvernator al Ceylon-ului. Ce l-a mănât în moarte pe voinicul general, iese numai acum la iveală.

A fost adevă la densus dela terminarea războiului încoaci o nepoată a sa de 12 ani Macdonald Cecilia care fiind orfană a luat o densus spre a o crește. Într-o zi copila s'a îmbolnavit și s'a chemat un medic. Medicul au putut îndată constată că nefericita copila la vârsta aceasta fragedă a fost desonorată. Generalul Macdonald a ordonat severă cercetare, dar nu s'a putut nimic constata, căci copila n'a știut spune numai atât, că a fost în somn bătută din care nu putea să se deștepte. Cercetarea a fost sistată fără rezultat. Generalul a avut mulți dușmanii pe insulă și aceștia au profitat de ocaziunea de a furi din casul acesta armă încontra lui. Întâiu în taină, mai pe urmă pe față au început a răspândi vestea că desonoratorul copilei este însuș Macdonald. A mers vestea aceasta și la curtea Regelui englez. Atât de grav a fost aicit preantat lucrul, încât Macdonald a fost absolvat din poziția de guvernator și a fost advertizat că va fi tras și înainte juriului de onoare. Generalul ca să-și apere onoarea a umblat fără rezultat în Londra la lordul Roberts și în desperarea sa și-a luat vieța. La hotel a lăsat o scrisoare de următorul cuprins:

Jur pe onoarea și fericirea mea de dincolo de mormânt că nu eu s'm desonorat pe Macdonald Cecilia. Jur pe Dumnezeu viu, care sigur nu va întârzia a lăsa în calumniații mei și a-mi răsbuna moartea, ce mi am ales-o pentru dinșit, pentru-că știu că așa m'au negrit încât nu mă mai pot spăla alb.

Mă voi sinucide dar sângele meu versat nevinovat, desigur va apăsa sufletul acolora, cari mă mănă la moarte. N'am meritat soartea aceasta eu, care am luat parte la 34 de războaie și am ieșit din ele ca erou spre strălucirea patriei mele.

Vestea sinuciderii a fost telegrafată și Regelui. Acum, după moartea sa se zice că juriul militar ar fi s'at necondiționat crezământ cuvântului său de onoare. În mormântarea se va face probabil pe spesele statului, familia însă — precum spune o telegramă — singură vrea să-l înmormenteze în Paris.

Vestea sinuciderii viteazului general s'a răspândit cu iușală în cluburi, făcând pretuindenea dureroasă senzație. Sinuciderea generalului se crede a fi recunoșterea crimei sale, dar nu e aspru judecat, pentru-că este lucru știut că grelele oboseli a atâtor războaie au cam sdrucinat sistemul nervos al viteazului soldat. Din Londra se telegrafează că sinuciderea generalului a produs în toate părțile regrete adânci. Pe lângă Kitchener și French, Macdonald a fost cel mai popular soldat al Angliei. Un lord bogat a oferit o sumă considerabilă hotelierului din Paris pentru oglinda în fața căreia privind s'a sinucis generalul Macdonald.

Toți știu, că sămănțele de naști de natreț, ale lui Mauthner sămănțe împreunate dan roadele mai bogate, că sămănțele de verdeturi ale lui Mauthner produc zarzavaturile mai bune și că din sămănțele de flori ale lui Mauthner cresc florile cele mai frumoase. — Cu un cuvânt: Sămănțele lui Mauthner sunt cele mai bune, deșitul cel mai mare și prețurile uimitor de ieftine.

Norocul unui romancier socialist. Maxim Gorki, romancierul realist, care înainte de asta cu câți-va ani lucra cu ziua și rabda foame, după-cum se scrie din St. Petersburg cu data de 20 Martie, și-a cumpărat o moșie aproape de Volga cu prețul de 750.000 franci.

Ziua de azi. O însemnată deosebită are Sâmbăta de azi în rindul tărșurilor de săptămână, căci totodată este și începutul

tărșului de primăvară. Credem și sperăm, că toate așteptările, cari le au comercianții noștri față de tărș, li-se vor implini. Foarte mari pregătiri a făcut Marele Magazin a lui Porter Vilmos din Piața-Libertății. Toate c'asele sunt pline cu noutăți și deosebit accentuăm, Marele Magazin are în vedere apropierea Paștilor. Publicul din jur tot poate afla în Marele Magazin, ce-l interesează din punct de vedere al sărbătorilor, începând dela ghete și albituri până la epuri și ouăle de paști. Cu tot dreptul poate aștepta Marele Magazin, ca în zilele acestea de mare circulație atențiunea publicului earșă va îndrepta-o cu toată puterea către el. Marele Magazin, care totdeauna să niusuește a îndestuli cumpărătorii săi, merita tot spriginul.

TEATRU.

Repertoriu săptămânal:

Sâmbăta: *Casanova*, operetă, cu concursul artistei Kury Kiara.

Duminecă: după-amez *Lotti ezredesi*, operetă (bilete cu jumătate preț); seara: *Lili*, operetă, cu concursul artistei Kury Kiara.

Gratiosa divă a teatrului popular din Budapesta a jucat aseară în *Katalin*, fermecând un public care a grăbit ieri seară în teatru ca să o vadă și să o admire. A și avut parte destulă da manifestata dragostei publicului care a aplaudat cu frenesie pe neîntrecuta cântăreață. Se și vorbește că aceasta spontană manifestatie a hotărât-o să-și prelungească șederea în Arad și să colaboreze încă la două reprezentații.

ULTIME ȘTIRI.

Dimisiunea cabinetului bulgar.

Sofia, 27 Martie.

Principele a primit dimisiunea întregului cabinet.

Demonstrații mari în contra Maghiarilor.

Zagreb, 27 Martie.

Demonstrațiile anunțate zilele trecute, au isbușit eri cu putere elementară. Studenții universitari înainte de amez cu grămadă s'au dus spre palatul cailor ferate maghiare și injurând aici pe maghiari, au spart toate ferestrele, au rupt emblema națională și au șters inscripțiile maghiare, de aci apoi mulțimea s'a rentors cu aceste trofee pe bulevard. Aci a creșcut deja mare de tot numărul demonstrațiilor și au plecat pe piața Jellasiich, unde au acleșmat independența croată, au huiduit pe banul croat și au cântat imnul lor național.

Seara la 9 ore demonstrații au mers spre palatul postelor pe care formal l-au asaltat cu petri. Și aici au rupt emblema maghiară.

Spre 10 ore turburările au luat caracter atât de grav, încât poliția era în neputință a le stăpâni. A ordonat deci să iase un escadron de călăreți, care a dat un atac asupra mulțimei. *Mar mulți inși au fost răniți.*

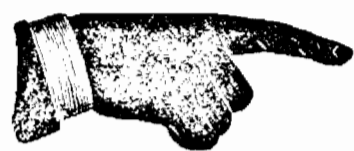
Spre 11 ore tumultul infuriat a stîns felinarele așa că în orașul întreg era întunerec beznă și atunci a urmat adevărata stare de asediu. Demonstrațiile au trecut acum în orgii. Nici miliția care s'a recvirit într'aceea n'a putut face ordine deși au dat mai multe atacuri.

În Zagreb domnește adevărată teroare și se crede ca iar se va decreta statariul.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Cu ocaziunea târgului de primăvară Prețuri extra ordinare.

MARELE MAGAZIN A LUI

PORTER VILMOS, Arad

PIAȚA LIBERTĂȚII.

Cămăși pentru bărbați.

	Florini
Albă netedă	1.—
„ „ calitate mai bună	1.20
„ „ din șifon D	1.50
„ „ te tot fină, șifon R	2.—
Albă cu crețele	1.20
„ „ calitate mai bună	1.50
„ „ din șifon R	2.—
„ Piquet cu pept moale	1.50
„ „ de tot fină	2.—
Cămăși pentru băieți din șifonul cel mai bun	1.—

Colorate.

Cămășe albă cu pept colorat	1.50
De tot fină	2.—
Toată de levantin francez colorat	1.50
De tot fină	2.—

Notă: Primim garanță pentru calitatea cămășilor și pentru ținerea neescepționabilă a culorii.

Ismene.

Specialitatea lui Schroll	—65
Croitoră franceză	—90

Ciorapi bărbătești.

Negril și alte culori (impletiți)	—25
De tot fină (impletiți)	—30
Impletiți, cei mai fini, efeptuiți foarte elegant, cu vergi de mătăasă sau broderie	—50
Florbal curat	—60

Pălării.

Pălării bărbătești de primăvară și vară în toate culorile foarte ușoare	1.20
În forma Bur	1.50
Pălărie moale formă ungurească	1.75
Pălărit fine din păr de iepure după toate formele moderne	1.50
Pălărie albă de vară	1.50
Pălării țepene în toate formele, formă elegantă	1.90
Păr fin engles de iepure	2.75—5.—
Pălării pentru băieți	—75—1.50

Asortiment foarte mare în căciuli de băieți și bărbați.

Cravate.

Regatta lungă și maslă curat de mătăasă	—25
Forma Bolero lată	—50

Regatta lungă cu culori naționale, curat mătăasă —30

Asortiment foarte mare în Cravate moderne.

32 forme de gulere bărbătești finem în deposit — 12 gulere 2 fl.

Cel mai mare deposit în pălării de paie, forme adevărate engleze.

Mănuși bărbătești.

Glace originale de Praga	1.—
De ață	—25
Mătase, flor și imitație svedeză	—50

GHETE.

Femeești cu zug	2.50
Ghete femeești tăiate	1.40
Tot acestea din pele de antilop norvegian	1.75
Din lac femeiești cu indoituri duble încrucișate	2.10
Ghete galbene tăiate	1.50
Ghete femeești brunel	1.50
Ghete jumătăți femeiești cu 3 nasturi din piele de antilop	2.50
Ghete înalte femeești din chevreaux francez	4.50
Tot de acestea cu nasturi	4.50
Ghete femeești din pele de antilop	3.50
Ghete jumătăți femeești sure	2.75
Ghete înalte galbene femeești de la	2.80—6.—

Ghete bărbătești.

Bărbătești cu zug	2.50
Din piele fină de vițel	3.—
Din piele de vițel de tot fină	4.50
Din chevreaux adevărat francez	6.—
Din chevreaux adevărat francez cu șiret	6.50
Bersteiger pele fină	3.50
Din pele fină de vițel cu călcâi înalt	3.50
Bot kalf adevărat	5.50
Ghete galbene bărbăt. dela 3.50	6.50
Bărbătești de lac cu zug	4.—
„ „ Bersteiger	4.50

Ghete pentru copii.

Ghete pentru copii de tot mic în toate culorile	—50
În toate culorile, pentru copii până la 5 ani	1—1.20

Pentru copii până la 8 ani	1.50
Pentru copii până la 12 ani din pele bună patent negre și colorate	1.95
Tot aceste mai fine	2.50

Ciorapi pentru dame.

Ciorapi negri implet. —25 —30 —35	
Ciorapi Nr. 8. impletiți din bumbac hausse hild	—40 —50
Suri și de culoarea pelei impletiți	—50
Ciorapi ajour-creol	—50
Ciorapi colorați pentru dame, cu modele foarte elegante, cu dungi în lung și în cruce	—40 —50
Cel mai fin de flor	—75
Negril cu broderie colorată	—50

Ciorapi patentati pentru copii.

Calitatea cea mai bună.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
18	20	22	25	28	30	32	35	38	40

Depositul de fabrică a marfelor impletite și țesute în Gyula și Debrecin

Batiste.

Batiste de Persia cu basă colorată sau albă, modele foarte frumoase, cari își păstrează culoarea negreșit, duzina	1.80
Batiste de tot fine, albe și colorate, duzina	2.50
Batiste de pânză foarte bune și colorate, duzina dela 90 cr. la fl. 6.—	

Cămăși pentru dame.

Din pânză bună de bumbac, cu dantele	—60
Din pânză bună cu broderie	—75
Cu decorație de tot fină	1.—
Calitate mai bună	1.20
Cu broderie de tot fină din pânză D	2.—

Colorate.

Din levantin francez	—90
Din batist francez	1.50
Pentru durabilitatea culorii și calitate bună, luăm responsabilitate.	

Mantele de dormit p. dame.

Cu decor simplu	—80
Mai decorate cu broderie simplă	1—1.20

Mantea albă cu broderie colorată și tot aceasta cu broderie albă, calitate de tot fină 1.40
Cea mai fină calitate, cu broderie de batist admirabil elegantă tăiată 2—2.50

Pantaloni pentru dame.

asemenea calități și forme —80—2.—

Jupoane.

Din glott negru, cu broderie colorată 1.50
Calitate de tot fină 2—1.50
Cea mai fină calitate în diferite culori din glott, din postav de vară, jumătate mătăasă în formă de tot elegantă dela 3—5.—
Din pânză albă, cu broderie 4.50

Bluse.

Din z. fir excelent —85
Mai fine 1.20—1.40
Zefir francez veritabil în culori elegante moderne 1.75
Din kepper francez, modele mai noue 2.50
Bluse negre de glott 1.50—3.50
Bluse de batist și mătăasă în mare asortiment.

Brâne.

Brâne de margele, în negru și alte culori —30
Fine din panglică, double și moire, înainte și la spate cu agrafe decorate —50—75
Brâne Lili cu fundă și agrafa elegantă în mai multe culori 80—1.20
Brâne moderne high-life de tot fine 2—2.50

Corsete.

Corsete înalte și scurte, calitate bună —65—90
Cu balene veritabile 1.50
De tot fine, foarte garnisite 2—2.50
Afară de aceste, mare asortiment de corsete Sada, Jaes, Ideal, Traviata, Radical și Elena.

Mănuși pentru dame.

Glace de Praga veritabil —90
Mănuși de ață —20—40
De flor de mătăasă și imitație svediană —40—50

La cumpărare de 10 coroane fiecare cumpărător capătă gratuit un portret de mărime naturală, numai pentru cadru se plătește 3 coroane.